

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2004. január

Február, böjtelő hava

A Vízkeresztet követő vasárnapkal lezárult ugyan a karácsonyi ünnepi idő, mégis február elején még egyszer visszacseng karácsony öröme. Február 2-án megemlékezünk arról, hogy Jézust szülei a zsidó törvények szerint felvitték Jeruzsálembe a templomba, ahol a 40 napos elsősülött gyermekért bemutatott az előírt áldozatot. Ekkor hangzott el az agg Simeon jóvendölése a Világ Világosságáról, aki minden népet Istenhez vezet. Erre emlékeztet a gyertyaszentelés. Bálint Sándor írja, hogy egykor kevés olyan katolikus parasztház akadt, ahol az év folyamán ne őrizték volna meg a Gyertyaszentelő Boldogasszonykor megáldott gyertyát.

Február 3-án a szentelt gyertyákkal történik a torokáldás. A torkának átvágásával kegyetlenül megkínzott Szent Balázst kérleljük, óvjon meg a torokbajtól. A gégerákos Babits Mihály oly megrázóan tudta kérlelni:

*Szépen könyörgök, segíts rajtam, Szent Balázs...
Te ismered a penge élet, vér ízét, ...
A szakadt légsző görcseit, s a fulladás rémületét...*

Február elején még folytatódnak a vízkeresztkor elindított farsangi szokások. Szent Balázskor „Balázs püspök katonái” jártak Nyugat- Dunántúl falvaiban jókívánásokkal fűszerezett mondókáikkal: „... adjál egy kis szalonát...”, hogy aztán táncos ugrálásokkal fogyasszák el a szalonmás nyársra tűzdelt, összekéreggetett (koledált) harapnivalókat. Baranya falvaiban, Kákicsón, Ócsárdon, Kemsén, stb. is járták a házakat a legények farsangi jókívánások változatos, hosszú sorával: „... adjon az Úristen ennek a házigazdának...” A Nyitra környéki Zoborvidéken Kodály Zoltán még a múlt század elején gyűjtötte a farsang két utolsó vasárnapjáról: „Talalaj-vasárnap” a lányok járták mondókáikkal: „Talalaj, talalaj, fassang, fassang...”, a fiúgyermek „Sárdó-vasárnap” járták a házakat: „Sárdó gyűjjön, hozzon meleget...”

Aztán csak elérkezik Húshagyókedd és Hamvazószerda. Húshagyókor véget ér a farsang ideje, és másnap szerdán megkezdődik a Húsvétra felkészítő nagyböjt.

Hamvazószerda napja a Húsvétvasárnap előtti negyvenedik hétköznapi nap. Húsvét napját a zsidóságtól örökölt, és a holdjáráshoz igazodó ősi naptár határozza meg. Ezért hamvazószerda is évente más-más napra kerül. Volt már február 7-én is (pl. 1951-ben), de március 10-én is (1943-ban). Mégis legtöbbször február második felének valamelyik napjára jelzi a naptár. Idén február 24-én van Húshagyó, másnap 25-én pedig Hamvazószerda. A legtáncosabb kedvűnek sem illendő dolog a Hamvazószerdán áttáncolni a Nagyböjtbe.

Timár György

„Agyó, bús furcsaságok éve...

Nem történt semmi új dolog,

A föld sem rosszabb, sem jobb nem lett.

Ő úgy, ahogy tud, úgy forog”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Kővágószőlősiek!

Így búcsúztatta Ady Endre egy évszázaddal ezelőtt az 1901-es esztendő. Mi nem mondhatjuk vele együtt, hogy semmi nem történt községünkben.

Számtalan eseményt sorolhatnánk most fel, közösségi helység kialakítás, vízhálózat bővítés, rendezvényeket, nagyobb ünnepeket – ezekről mindannyian olvashattak a helyi újságban. Egy amerikai humorista arra figyelmeztet: „*Ne hagyd, hogy a tegnapiod túl sokat raboljon el a mádból!*”

Én azt javaslom, fogadjuk meg tanácsát és térjünk át a jelenre, az előttünk álló évre, vegyük sorra terveinket, lehetőségeinket.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a csatornahálózat építéshez 70%-os céltámogatást nyertünk, tehát csak rajtunk múlik, hogy a szükséges önerőt megteremtjük és az adott lehetőséggel élünk. Jó úton járunk, elindultunk a növekedés, fejlődés irányába, hiszen, ha elkészül ez a beruházás, akkor a község rendelkezni fog minden olyan infrastruktúrával amivel egy ilyen községnek az EU-ban rendelkeznie kell.

A fejlődés egyik kulcsa persze a pénz, márpedig mi sem rendelkezünk olyan forrásokkal, amelyek minden vágyunkat teljesíthetnék. Több pontján megújult, megszépült a községünk és az a tény, hogy egyre többen költöznek és építkeznek Kővágószőlősön, azt bizonyítja: jó itt élni, jól érzik itt magukat az emberek.

Szeretnénk elérni, hogy az itt élő gyerekek valamennyien helyet kaphassanak, ide járassanak a községünk intézményeibe, és a lehető legjobb körülmények közt tölthessék gyermekkorukat. Sportcsarnokunk tetőszerkezete átépítésre, felújításra szorul – abban bízunk, hogy ez is belefér az idei költségvetésbe, ha megfelelő pályázati pénzekkel ki tudjuk egészíteni az építkezésre szánt összeget.

Szennyvízcsatorna építés, vízhálózat bővítés a Cserkúti úton, a Mókus utcában, közvilágítás bővítése az Orgona utcában és a Hegyhátdűlőben. Tovább folytatjuk a közterületek szépítését.

Sorolhatnám még terveinket – de ennyiből is látszik, számos előremutató, a mindennapi életünket megkönnyítő, szebbé tevő elhatározás született illetve születőben van.

George Washington azt mondta: „*Ne vállalkozz arra, amit nem tudsz megtenni, de ha valamit megígértél, igyekezz tartani a szavad*”. Megígérem Önöknek, hogy igyekezni fogunk tartani szavunkat – de ehhez kérjük az Önök, mindannyiuk segítségét is! Nincs semmi, ami akkor lendületet adhatna egy község vezetésének, mint az emberek együttműködése, támogatása, jó szava.

A legnagyobb elhatározásunk az legyen az új esztendőre, hogy együttműködünk, együtt cselekszünk községünk és a benne élők boldogulásáért.

Boldog új esztendő kívánok Kővágószőlős valamennyi polgárának.

Sándor Tibor
polgármester

BUZÁS ANDOR

Tartalom:

2-3

**Buzás Andor írása
Idősek Karácsonya
Iskolai hírcsokor**

4-5

**Számvetés: interjú Sándor
Tibor polgármesterrel**

6-7

**A hónap kérdése: pénz-
ügyminiszter-csere
Tudja-e Ön?**

8

A MARS, a vörös bolygó

Szöllősi Hírek

Felelős kiadó: Holota Jenő
Felelős szerkesztő: dr. Pallós Zoltán
Szerkesztőség: Kővágószőlős, Rákóczi u. 2.

Nyomdai munka: Agora nyomda
Pécs.

Készült 550 példányban

Angol, német nyelv korrepetálást
vállalok, 1-8 oszt. Fagyasztó eladó!
Rákóczi u. 25. T: 06 70 243 0853.

A ZSBK Kertbarát munkacsoport 2004. évi téli-tavaszi továbbképzési programja:

2004.01.24. 17 óra. Vince napi borkóstolás, borszentelés.

2004.02.02. 17 óra. Változások a borágazatban az uniós csatlakozás után. Szaktanácsadás hozott borminták alapján.

2004.02.09. 17 óra. Változások a borkészítési technológiában. Szaktanácsadás. Felkészülés a borversenyre. Ea: Havrán István.

2004.02.16. 17 óra. Szőlő-gyümölcs-konyhakert növényvédelme. Ea: Cigány Csaba.

A programok helyszíne a kultúrház.

A HÁROM ZSUZSA TANYÁJA

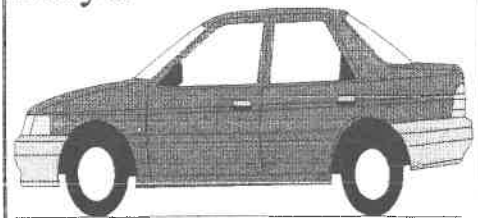
Özvegy mama, özvegy lánya s a hajdon unoka birtoka, Szentes határában, a „három Zsuzsa tanyája” nevet viselte ottjártamkor. Rég felhagyott homokbányák kis maradvány gödrei szegélyezik a portát, valahol ezek fölött futhat a mindenkori tanyák láthatatlan, de konok, felemás kerítése, amely a belül szorongó sorsokat sosem engedi kiszökni, de kívülről mindig szabadon áttapos rajta a világ. Szelek marakodnak az udvaron, mint szelidíthetetlen pusztai kutyák. A lassan forgó boszorkányszél felfed egy rejtett gyalogutat, amely a legközelebbihez, a szemetesgödörhöz vezet, s itt fejmagasságig örvényelteti föl a gyomgyökerek tejfehér szálcscáái közül a szemvörösítő, arcégető homokot. Errefelé még a szeleket is valami kígyó-görccs rángatja: csomót kötnek magukra, s így telítődik általuk is, ez a gödör. Valahol legalul: eltépett jószágpasszusok, beszolgáltatási felszólítás-cafatok takarják a hajdani hú házórozó eb koponyacsontját, idézés-foszlány vegyül tányércseréppel – s a lelet-rétegben, ahol egy sor gyötört homok száraz akáczirommal és éles üvegcsereppel keveredik – mint korjelző – kilóg egy adóív, sarkán a tyúktrágya profán pecsétviasza: a történelem hitelül. Azóta emészti ezt a történelmet a kis gödör: alkímiaja termő és megtartó talajt kotyvaszt-varázsol a kínok rétegeiből.

Arrébb, már a kukoricásban, van egy mélyebb árok, az emlék és a félelem gödre. Akkoriban a középkorú özvegy karonülő kislányával igyekezett haza a mezőről. De az udvarról zaj hallatszott, idegenek beszélgetése, és a ház előtt autó állt. Az asszony és lánya megbújtak akkor ebben a gödörben – s csak amikor már feljöttek a csillagok is, és távolodva dohogott a dolgavégezetlen padlásseprők autója – akkor keríthettek sort a vacsorára, bezárt ajtók mögött, lámpagyújtás nélkül. Addig is, a gödör körül, a kukoricás visszafogta száraz leveleinek zörejét, s a hüppögő kis Zsuzsa köré figyelemelterelő játékokat teregetett szét: a száraz közt átszivárgó naplemente fénynyalábjai hatalmas piros-sárga-zöld erezettségű tökökön csillogtak, a kukoricán liánozó lila foltos babhüvelyeken cicáztak, s a földszegély seprű-cirokjai is, csöndben ingadozva, hang-tiltó, csitító fejrázással intettek a gödör felé: - Ne félj kis Zsuzsi, amíg minket látsz, a mező elbújtat és megment!

Nem menthette meg. És ez volt a harmadik, a legmélyebb gödör. 1952. Pokolbugyor az időben és a sorsban. Újból autó jött, de most már ítéletet hozott: a beszolgáltatás szabotálása miatt börtönbüntetéssel sújtják a gazdát. S a hajdan bujkáló kis Zsuzsi, aki most már gimnazista volt, másnap reggel kipakolta iskolatáskáját, vasalt fehérneműt rakott belé, megcsókolta anyját, kiment az iskolás buszhoz utoljára – és bevonult, anyja helyett a városi börtönbe. Csak így játszhatta ki a két Zsuzsánna a hatalmat. Mert addigra már a kislány nevére íraták a földet, s az ítélet csak a tulajdonost sújthatta. Csak ebben az iszonyat-árokban bújhattak meg már, így együtt, a világ elől. Ha anyja megy a börtönbe: szétporlik a föld, a család, az élet, elkóborol a gazdátlan homok a boszorkányszelekben, kihül a gödörmélybe bújtatott remény, s a kerítéstelen létbe behordja a szeles világ minden szemétét...

Így maradtak meg a Zsuzsák, sorsukba zártan, a világnak-nyitott tanyán. Az őszvég szelei nyirkos homokkal verik a kései virágokat, szétrothadt dáliaik tapadnak arccal a sárba – csak az asszonyok állnak szent, erőtelj időtlenségben – és száll a szírom, száll a homok, hogy belepijenek mindent, ami volt.

**Új autógumi, (175/70x13)
4 db, Kormorán márkájú
eladó. Érd. Molnár. Nyírfa
u.17. T: 06-30-279-3594.
Irányár 8500 Ft.**

Idősek Karácsonya

Kövágószöllös Önkormányzata 2003-ban is megvendégelte községünk időseit december 21-én. Minden meghívott illetve megjelent idős lakos nevében ezúton szeretném megköszönni Sándor Tibor polgármester Úrnak és a képviselőtestület azon tagjainak, akik megtisztelték jelenlétükkel, gondoskodtak a vendéglátás színvonaláról, szeretettel vettek körül bennünket. Köszönjük az óvodásoknak a kedves karácsonyi verses összeállítását, az óvónéniknek a fáradozását a dalok-versek betanításáért. Az iskolásoknak is megköszönjük a szép karácsonyi hangulatot idéző szindarabot, melyet egy szereplő hiánya ellenére zökkenőmentesen játszottak végig. Márta tanár néni frapáns megoldásának köszönhetően. Az együtt-éneklés örömét és a szívből-fakadó, kedves ünnepi jókívánságokat is köszönjük.

Hagyományos Ó-év búcsúztatónkat tartottuk december 27-én. Délelőtt 10 órára beszéltük

meg az összejövetelt. A szorgos kis csapat minden tagja megtalálta a helyét a tennivalókban. Szendvicset készítettünk, de amúgy megadva a módját. A déli órákhoz közelítve minden elkészült. Elfoglaltuk helyeinket, majd rövid visszatekintés következett az év eseményeire, értékelve az elvégzett munkát, pezsgővel búcsúztattuk el a sikeresnek mondható Ó-esztendőt. Ezután hozzáálltunk a „művek” elfogyasztásához. Velünk ünnepelt Sándor Tibor (kérésére szigorúan klubtagként). Az asztaltársaság jó hangulatához nagyban hozzájárult. A dalolás sem maradt el. Régi szokásunkat elevenítettük fel, amikor mindenkinek a kedvenc dalát közösen elénekeltük. Elsőbbséget élveztek azok, akik decemberben ünnepelték születés- illetve névnapjukat. Együtt lenni nagyon jó és nagyon szeretünk. Mindig van beszélgetnivaló is bőven. Ezt bizonyítja, hogy este hét óra is elmúlt, amikor elköszöntünk egymástól, boldog újévet kívánva.

Dani Béláné klubvezető

Iskolai hírcsokor

A 2003-2004. tanév 1. féléve zárult január 23-án, ezt megelőzően január 21-én félévi osztályozó értekezleten értékeltük tanulóink magatartási, szorgalmi és tanulmányi eredményét. A félévi értesítők kiadására január 26-án került sor. A félévi zárást követően február 4-én szülői értekezleten tájékoztatjuk a Szülőket a félévi eredményekről. A szülői értekezlet 16 órakor kezdődik.

A városkörmeyeki iskolák között meghirdetett szaktantárgyi versenyek sorában a felsőtagozatos matematika-versenyre kerül sor. Rendezője az előző évekhez hasonlóan a Berkesdi Általános Iskola. Intézményünket 4 tanuló (évfolyamonként 1-1) képviseli.

A diákönkormányzat szervezésében és rendezésében kerül lebonyolításra az alsó tagozatos játékos-ügyességi sportdélután február 6-án, mely egyben lehetőséget biztosít számunkra a válogatásra is. A sportdélutánon kiemelke-

dően szereplő tanulók alkotják majd annak a csapatnak a keretét, akik a Jakabhegyalja kupa 4. fordulójában iskolánkat február 20-án képviselik.

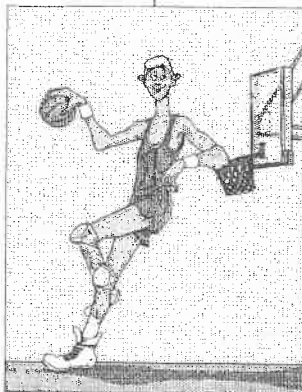
Nyolcadik osztályos tanulóink számára nevezetes dátum február 13-a. E napig kell megjelölniük, hogy melyik középfokú intézményben kívánják folytatni tanulmányaikat.

Hagyományos farsangi jelmezbálunkat február 13-án tartjuk intézményünk sportszarnokában, 14-től 18 óráig.

Február 2-án veszi kezdetét a Görcsöny Kupa kosárlabda torna. Két korcsoportban neveztük tanulóinkat a versenyre.

III. korcsoportos fiúcsapatunk Görcsönyben mérkőzik meg majd a helyezésekért Görcsöny, a pécsi Illyés Ált. Iskola, Bicsérd és Rácváros csapataival. IV. korcsoportos csapatunk, Rácváros, Bicsérd és a Református Ált. Iskola együtteseivel került egy csoportba és küzd meg a döntőbe jutásért.

Gyenis Emil igazgató

Az idei első összejövetelét január 9-én tartotta a Jakabhegy Polgári Kör. A meghívott vendégek – Timár György plébános úr és az egyházközség tagjai – jelenlétében a budapesti Tilos Rádió ténykedése volt a beszélgetés témája. A Tilos rádió egy budapesti kereskedelmi adó, mely sok éve szabadszájúságáról, polgárpukkasztó stílusáról ismert. Az adón rendszeresen elhangzottak a magyarságot, nemzeti jelképeinket, történelmünket becsmélő megnyilatkozások. Mindennek tetetőzése volt múlt év decemberében a keresztény szimbólumokat gyalázó műsorok, majd karácsony előtt az is elhangzott: "kiirtanám az összes keresztényt"! Tudni kell, hogy a Tilos Rádió állami támogatásban is részesült. A történetek országszerte felháborodást keltettek. A Polgári kör tagjai és a meghívottak egyetértettek abban, hogy az ilyen megnyilatkozásoknak nincs helyük a magyar médiában, és csatlakoznak azokhoz, akik a Tilos Rádió sugárzási jogának visszavonását követelik.

A továbbiakban aktuális közéleti kérdésekről, az idei évre tervezett programokról esett szó.

A fogorvos közleménye

2002 év elejétől ismét ingyenes a fogmegtartó kezelés: mindenfajta tömés és gyökérkezelés.

A közgyógy-ellátottaknak ingyenes a kivehető fogpótlás.

A 60 éven felülieknek még 20 ezer forintba se kerül a teljes fogpótlás (alul-felül).

Nem kell minden fogat kihúzni ahhoz, hogy fogpótlás készüljön, sőt, főleg alsó pótlás esetén szerencsés, ha van 1-2 saját fog.

Az ágyhoz kötött, vagy súlyos beteghez házhoz megy Dr. Gömör István fogszakorvos, ha foghúzás, vagy háznál megoldható fogpótlási problémáját telefonon jelzi.

A szájbetegségek szűrését ingyenesen végezzük.

A fogorvosi rendelő telefonszáma: 564-103.

Dr. Gömör István fogszakorvos

Önkormányzati oldal

Számvetés

Beszélgetés Sándor Tibor polgármesterrel

Egy-egy esztendő végén sokan számbaveszik az eltelt év történéseit, eredményeit, kudarcait. Magánszemélyek éppúgy, mint szervezetek, intézmények, vállalatok. Eltelt az első év az önkormányzati ciklusból. Úgy illendő, hogy a polgármester is mérleget készít az önkormányzat munkájáról, a település életéről. Ezzel kapcsolatos kérdéseinket tettük fel Sándor Tibor polgármesternek.

- *Az előző ciklusban súlyos indulatok feszültek egymásnak a testületben. Nem ritkán személyeskedésig menő viták borzolták a testületi tagok kedélyét. Mi jellemezte a 2003-as évben a testület munkáját?*
- Eddig a munka nyugodt, kultúralt légkörben folyt. Munkánkat az őszinteség, a nyíltság és segítőkészség jellemezte. Ez nem jelenti azt, hogy egy-egy kérdésben ne lettek volna viták.
- *Szervezetileg is átalakították a testület munkáját?*
- Igen. Munkacsoportokat alakítottunk, melyeknek tagjai nagyobb számban külső személyek. A gazdasági munkacsoport pénzügyekkel, adókkal, a beruházások döntés-előkészítésével foglalkozik. A kulturális- oktatási- idegenforgalmi és faluszépítési munkacsoport feladata a nevében foglaltatik. Sok külső tagja van. A harmadik a szociális munkacsoport. Azokkal a szociális ellátási formákkal foglalkozik, amelyek nem jogszabály,

hanem a testület döntése alapján történnek. Ezeket az ügyeket készítik elő, véleményezik. Fogadóórát a megszokott időpontban, csütörtökön 17 órától tartunk, de a polgármester és az alpolgármester közötti munkamegosztás révén szinte a munkanap minden órájában megtalálható valamelyikünk. Hivatalos testületi ülést általában havonta egyszer tartunk, de ettől esetenként eltértünk. A polgármesteri hivatalban voltak személyi változások, amióta az új testület megalakult, új arcok jelentek meg a község házában, különböző munkaterületen dolgoznak.

- *A közbeszéd ellentmondó álláspontokat képvisel az önkormányzatok anyagi lehetőségeit illetően. Hogyan alakult a község költségvetése a 2003-as esztendőben? Mire számít az idei évben?*
- Konkrét számokat még nem lehet mondani. Általánosságban: 2003-ban az anyagi helyzetünk romlott. Csökkentek a tartalékok. Ennek egyik oka, hogy 10 milliós iparüzési adókiegészítésünk következett be. Ez nem rajtunk múlott, de nem könnyű kiheverni. Sajnos az idei lehetőségek sem teszik elérhetővé, hogy ezt pótoljuk. Azok a hírek, hogy 30-40 %-os többlettámogatást kapnak az önkormányzatok, nos ezek nem igen érzékelhetők. Ugyanakkor jelentős beruházások előtt állunk, ezért az elkövetkezendő 2-3 évben feszesebb költ-

ségvetésre kényszerülünk. A kisebb beruházásokat is nagyon meg kell fontolni.

- *A pályázati lehetőségeket miként tudja kihasználni a település?*

Szerencsére ezen a téren úgy gondolom sikeresek voltunk, de ugye a pályázati pénz konkrét célokra szől. Csatornaépítésre az áhított céltámogatást (70%) megnyertük és már folyamatban van a közbeszerzési eljárás kiírása. A közbeszerzési eljárás várhatóan május végére lezárul. Ezt követően megindulhat a tényleges munka, a csatornahálózat kiépítése.

Sajnos a VICE pályázaton nem sikerült további támogatást elnyerünk. Közben megalakult a Kővágószőlős Szennyvízesatorna Beruházó Víziközmű Társulat (KŐSZEBER Víziközmű Társulat). Megkötésre kerültek a Lakossági Takarékpénztári szerződések. Ez nagyon fontos volt, hiszen így további állami támogatás is igénybe vehető, és az önkormányzati támogatással együtt így a be-
kötésenkénti 227 ezer forint 74 ezerre csökkenthető.

Történt tűzcsap bővítés (Kossuth L. utca. Vissza van a Mókus utca és a Sajgói út), elkészült a Petőfi út kivezetésének terve és a terület megosztása.

A temető előtti parkoló, a Rákóczi úti járda meghosszabbításának, az Ady utca kivezető csomópontjának tervei szintén elkészültek.

Pályázaton elnyert támogatások összege:

Kincses-virágos Baranyáért	50.000.-
Településrendezési terv	1.100.000.-
CÉDE	1.700.000.-
Szennyvízépítésre	164.466.000.-
Védőnő számítógép	400.000.-
Tornacsarnok	13.000.000.-
VICE	nem nyert
Játszótér (Újtelep)	nem nyert
Közös (kisebbségi önk.)	nem nyert
Könyvtár	nem nyert
Teleház (számítógép)	nem nyert
Kulcsosház	nem nyert
Kisebbségi önk. 2 pályázata	nem nyert
Ez idáig összesen:	180.716.000.- Ft

(folytatás az 5. oldalon)

Önkormányzati oldal

(folytatás a 4. oldalról)

- *Milyen adóváltozásokra számíthat idén a lakosság?*
- Ami a helyi adókat illeti, a lakossági kommunális adó 4 ezer forint lett. Három éve nem változott ez az adó, ugyanakkor a kommunális kiadások évről évre emelkedtek. Tovább ezt nem lehetett változtatlanul hagyni. Figyelembe kell venni például, hogy a lakossági személyszállítás ára egy lakóingatlanra vetítve ma már meghaladja az évi 8 ezer forintot. Akkor még nem beszéltünk a közvilágításról, hőeltakarítás költségéről, közkutatásról, stb.
- *Nem örültek az önkormányzat bérlői sem...*
- Megértem, de kérem, ők is értsék meg, hogy több éve nem emelt a község bérlési díjat, most muszáj volt ezt is megtenni. Egyébként a vállalkozások iparüzési- és építményadója is emelkedik január elsejétől.
- *Történtek változások az oktatási intézmény működését tekintve?*
- Nagy eredménynek tartom, hogy a megemelt közalkalmazotti béreket annak ellenére biztosítani tudtuk, hogy az állam csak egy részére nyújtott fedezetet. Nem történt létszámcsökkentés. A fakultatív angol nyelvi oktatást ingyenesé tettük. Itt kell megemlítenem a sportcsarnok több éve húzódó problémáját. Az elmúlt évben sikerült 13 millió forintot szerezni a beázás megszüntetésére, de sajnos egy végleges megoldáshoz ez az összeg nem elegendő. Mintegy tíz millió forintba volna még szükségünk. Most ezt az összeget próbáljuk előteremteni, ha sikerül, akkor teljesen új fedést kap az egész csarnok.
- *Ígéret volt egy közösségi helység az újtelepen. A múlt évben az arrajárók láthatták, munkálatok folynak a 7-es épületben. Mikorra várható ennek megnyitása?*
- A műszaki átadás megtörtént, a berendezések várhatóan január végére megérkeznek. Lesz egy konditerem, amit a fiatalok használnak majd elsősorban, de közö-
- ségi helyiség is kialakításra került. Kezelését a kisebbségi önkormányzat vállalja. Egyébként ez régi igényünk, hogy legyen saját helyiségük.
- *Volt-e újdonság a kulturális rendezvények sorában?*
- Az elmúlt évben is megrendeztük a hagyományos állami és helyi ünnepeket. A szüreti nap a megyei „Mediterrán ősz” rendezvénysorozathoz kapcsolódott. 2004-ben egyébként ennek megnyitórendezvénye Kővágószőlősen lesz. Számos kiadványban népszerűsítjük községünket, és elkészítettük a művelődési ház és a múzeum átépítésének látványtervét.
- Újdonság, hogy kapcsolatot teremtettünk egy finn kisvárossal, minden remény szerint testvértelepülésünk lesz.
- *Nekem úgy tűnik új lendületet vett a faluszépítési munka...*
- Igen, a 6-7 éve megkezdett, majd az ezredforduló körül kissé megfenekelett munka megélénkült. Erőli részletesebben már beszámoltak képviselőtársaim. Ezt jövőre folytatjuk...
- *...kapcsolódik ehhez a témához a környezetvédelem...*
- A radioaktív hulladékok elhelyezését célzó kutatások menetében részt veszünk, azt támogatjuk, és a lakosságot folyamatosan tájékoztatjuk. Több helyen részt vállaltunk illegális személtérakó helyek megszüntetésében. A bányabezárással kapcsolatos a radongáz problémája, melynek folyamatos mérését szorgalmazzuk, eredményének közlését pedig elengedhetetlennek tartjuk.
- *A lakosságot mindig élénken foglalkoztatja a szociális támogatások kérdése. Aki abból részesül azért, aki meg nem, azért...*
- A szociális támogatások terén még nem sikerült minden elképzelést megvalósítani, de az iskolatej akciót folytattuk, a téli idősek „gondnoki szolgálatát” kísérleti jelleggel 2002-ben beindítottuk. Ezt tavaly nem tettük be a költségvetésbe, de a kemény téli hónapok idején, ha a szociális munkacsoport kezdeményezi, szóba jöhet. A temetkezési szolgáltatást bővítettük. Téli tüzelőfa akciót szerveztünk, a fél áron értékesített tűzifavásárlás lehetőséggel 17 család élt. Lehetőségeinkhez mérten, de egyre több embert foglalkoztattunk közhasznú munkásként.
- *Ha más Pécs környéki településeken jár az ember, Kozármislenyben, Pellérdén, de akár Csekatut is említénnék, mindenütt új lakóházak sora emelkedik, egészen új utcák nyílnak. Meg kell mondanom, ez irigységre ad okot. Ezzel szemben a mi falunkban csak néhány ház épül, holott a község fejlődéséhez nagyban hozzájárulhatnak azok a középosztálybeli letelepülők, akik agyagi és szellemi-kulturális erőforrást jelenthetnek a községnek. Amennyiben ezzel egyetért, mit tett, mit szándékozik tenni a helyhatóság ennek a folyamatnak a beindítására?*
- Nem egészen így látom, hiszen most is épül több családi ház a községben, például a Rákóczi úton, a Kossuth utcában és a sajkói részen. Mások régebbi épületet megvásároltak, az felújítják. Persze jó lenne, ha sokkal több új lakóház épülne, mert a fenti állásponttal egyetértek. Gátolja a nagyobb arányú betelepődést a lakótelkek hiánya. Távolabbi önkormányzati tervekben szerepel új utca kialakítása, mint azt a beszélgetés elején említettem.
- Előbb-utóbb szerintem megindul ez a folyamat, különösen ha a közművesítés teljes lesz, hisz az nagy vonzerő.
- Biztosan számos, a lakosságot érintő kérdés nem került szóba a beszélgetés során, de ennyi idő alatt is háromszor csörgött a telefon, félbeszakítva az interjút. Még megtudtuk a polgármestertől, hogy jó fél éve munkájának nagy részét a szennyvízcsatornázással kapcsolatos ügyek intézése teszi ki. Biztosak lehetünk benne, az eredmény sem marad el.

SZH

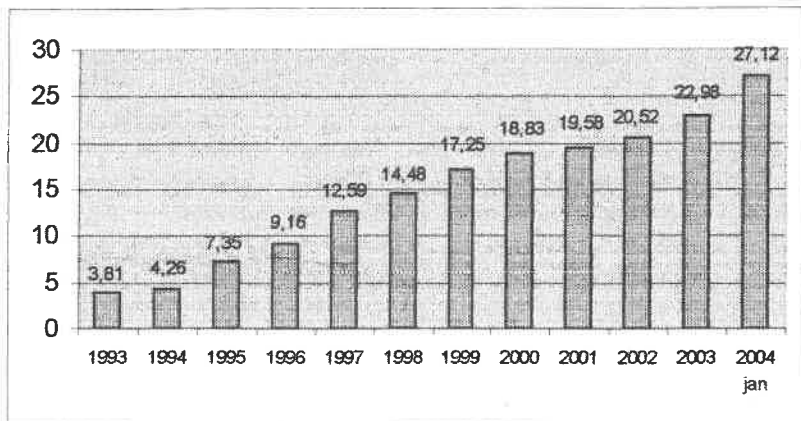
Kővágószőlős minden lakójának boldog, sikeres újévet kíván id. Bogán Jenő és fia, ifj. Bogdán Jenő a Cigány Önkormányzat képviselői!

Kis napi közgazdaság

2004 január elsejétől emelkedtek a háztartási energiaárak. A földgázfelhasználó kifizetői állami kedvezménye továbbra is érvényben maradt.

A villamos energia árának változása 1993 óta (Ft)

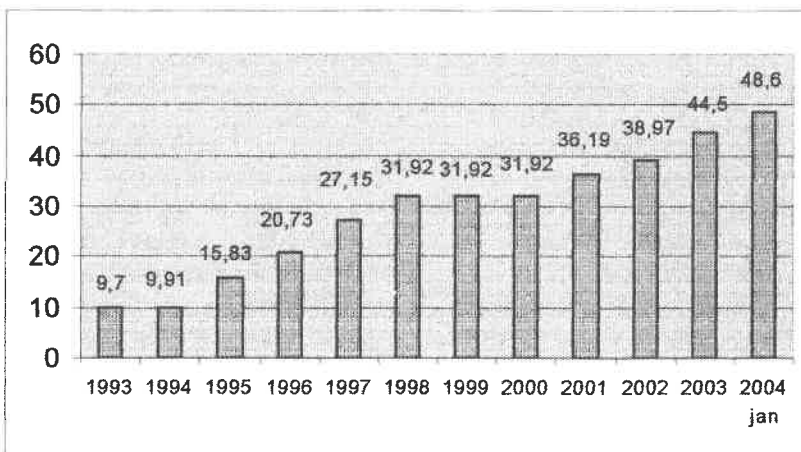
Forrás: Magyar Energetikai Hivatal

A földgáz árának változása 1993 óta (Ft)

Forrás: Magyar Energetikai Hivatal

Két év alatt 30 %-kal emelkedett a földgáz ára.

Az infláció (pénzromlás) változása 2002-ben és 2003-ban

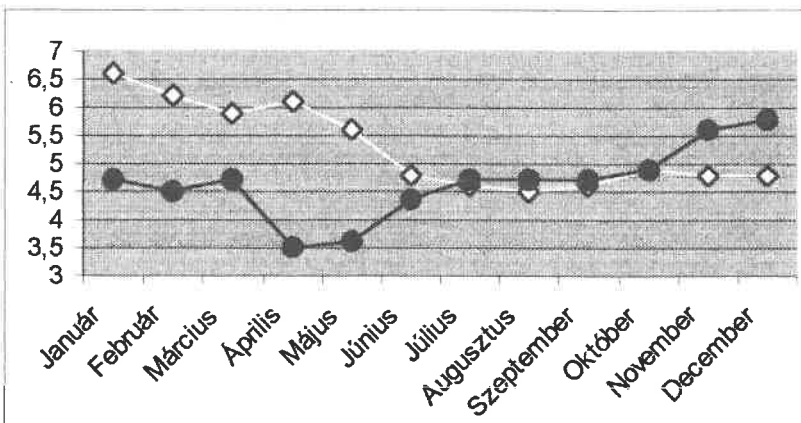
Forrás: KSH

Az infláció csökkenés tavaly nyáron megtorpant, majd idén átmeneti csökkenés után emelkedett. Az év végén megközelítette a 6 %-ot.

Jelölés: 2002

2003

A hónap kérdése

2002-ben minden eddiginél magasabb, közel 1600 milliárd forint volt az államháztartás hiánya. A kormány erősen feltett szándéka volt, hogy 2003-ban ezt mintegy a felére csökkenti. Ez nem sikerült, a hiány meghaladta az 1000 milliárd forintot, mely a GDP (megtermelt nemzeti össztermék) tervezett 4,5 %-a helyett elérte az 5,6 %-ot. Emiatt távozni kényszerült posztjáról a pénzügyminiszter.

Kövágószőlősi lakosokhoz intézett kérdéseink: Ön szerint csupán ez az oka a felmentésnek, vagy hozzájárult ehhez a rossz gazdasági helyzet is?

Mi az oka a forint gyengülésének? A rossz gazdaságpolitika, a világgazdaság romló állapota, vagy a Nemzeti Bank hibás pénzügyi döntései?

Véleménye szerint az infláció emelkedése átmeneti vagy tartós jelenség lesz?

Végül arra is választ vártunk, hogy az új pénzügyminiszter megoldja-e a gondokat?

24 éves férfi, szakmunkás: Szerintem az okozta a nagy hiányt, hogy rossz volt a költségvetés. A pénzt az állam rosszul osztja el, oda kerül, ahol már van is. Az állami megrendeléseket a politikusokhoz közelálló cégek kapják. A gyengülő forint szerintem a Nemzeti Bank hibája, úgy ugrálnak, ahogy a multik fűtyülnek. A pénzügyminiszter csak egy ember, nem hinném, hogy egy emberen múlik a gondok megoldása.

66 éves nő nyugdíjas: Nehéz egyértelműen állást foglalni, de a hiány biztosan indokolja a felmentést. Kérdés, hogy ez csak neki róható-e fel? Szerintem a rossz gazdasági helyzet is hozzájárult, ami már 14 éve kezdődött el. Egyes miniszterek, miniszterelnökök magas-költségű utazásai az adófizetők pénzéből szintén a gazdasági helyzet gyengítését, az államháztartás hiányát vonták maguk után, így a forint gyengülését is. Az új pénzügyminiszter, ha hagyják dolgozni, nem gáncsolják, a korrupció felgöngyölítésével, a nagy összegű láthatatlan jövedelmek felderítésével, adóztatásával jó eredményt tudna felmutatni. Az infláció átmeneti lenne. Lehet, hogy a felmentett pénzügyminiszternek ezzel kellett volna kezdeni.

29 éves nő, kisvállalkozó: László Csaba pénzügyminiszternek valószínűleg az államháztartás nagy hiánya, az ország romló gazdasági állapota és a kormány szavahihetőségének megmentése miatt kellett mennie. A forint gyengülésének az oka a rossz gazdaságpolitika. Erős, versenyképes gazdaság érdekében jól kézbentartott költségvetésre, csökkenő költségvetési hiányra és mérséklődő inflációra lenne szükség. Ha mindezt sikerülne elérni az új pénzügyminiszternek, akkor az infláció növekedése csak átmeneti lenne.

(A válaszok kövágószőlősi lakosok egyéni véleményei).

Tudja-e Ön?

- Hogy a fertőzésekkel szemben az emberi szervezet védekezik. Ha nem így lenne, már régen kihalt volna az ember (és az állatok is), hiszen régen nem álltak rendelkezésre a baktériumok és vírusok elleni gyógyszerek. Többnyire akkor is túléltek az emberek a fertőzéseket.
- Hogy a védekezést részben a fehérvérsejtek egyes csoportjai végzik el. A „betolakodó” baktériumot megtámadják úgyszólván „felfalják”. A fehérvérsejteknek nagy szerepe van a védekezés másik fajtájában is, az úgynevezett ellenanyagok termelésében.
- Hogy a fertőző kórokozó (idegen anyag!) a szervezet immunrendszerét olyan anyagok képzésére serkenti, amelyek gátolják, sőt elpusztítják a baktériumokat, vírusokat. Ezeket szaknyelven antitesteknek nevezik.
- Hogy egyes kórokozók ellen termelt ellenanyagok nagyon hosszú ideig, akár egy életen át megmaradhatnak. Közismert, hogy némelyik gyerekkori fertőző betegség (mumpsz, kanyaró, stb.) átvészelése után többször nem lehet ezt a betegséget elkapni. Ez azért van, mert tartósan jelen vannak a kórokozó elleni antitestek. Más kórokozók, pl. náthavírus, influenza, mandulagyulladás, stb. esetén a vérben keringő ellenanyagok szintje hosszabb-rövidebb idő után

csökken, eltűnik, és már nem nyújt védelmet.

- Hogy a jelenséget felismerve kezdte alkalmazni az orvostudomány a védőoltásokat. Tulajdonképpen arról van szó, hogy készza-

karva kórokozót viszünk be a szervezetbe, ezzel ellenanyagok termelésére serkentjük. Így mire jön a valódi fertőzés, már felkészült szervezettel találja magát szembe. A védőoltás előlt vagy legyengített kórokozót tartalmaz, ezért csak igen ritkán okoz betegséget. A oltás ezen módja az úgynevezett aktív immunizálás. Passzív immunizálásról akkor beszélünk, ha már kész ellenanyagot oltunk be az egyén szervezetébe.

- Hogy egyes védőoltások egy életre szóló védeltséget biztosítanak. Más esetben azonban a védeltség egy idő után gyengül, megszűnik. Úgynevezett „emlékeztető” oltás-

sal az immunrendszert fel lehet „ébreszteni”. Egyes kórokozók gyakran változtatják a tulajdonságaikat, ezért mindig újabb és újabb oltóanyagot kell ellenük készíteni. Ilyen például az influenza vírusa.

- Hogy a természetes védeltség a születés után egy ideig az anyától „örökölt” antitestek révén biztosított. Kb. egy éves kor után ezek eltűnnek. A kisgyerekeknek igen kevés védőanyaga van. Ez az oka, hogy a 2-5 éves korúak gyakrabban betegszenek meg, némelyikük egy télen többször is náthás, köhög, torokgyulladás, stb. van. Ezen betegségek zajlása idején „tanulja meg” a gyerek szervezete a fertőzések elleni védekezést. Gyakran a gyerekközösségbe bekerülve légúti betegségek sorozatán esik át a kisgyerek, mert a társaitól sokféle kórokozót „szed össze”.
- Hogy a szülő ilyenkor gyakran türelmetlen, orvostól orvosig hordja a gyermeket, pedig azt mondhatjuk, természetes jelenségről van szó. Ez persze nem azt jelenti, hogy ne „segítsünk” a kis betegnek különféle gyógyszerekkel a betegség átvészelésében. Iskoláskorra az immunrendszer már kellően „felkészült” a különféle kórokozók elleni küzdelemre, ilyenkor a fertőző betegségek már ritkábbak és enyhébbek.

Dr. Pallós Zoltán háziorvos

Figyelem!

Január 30-án, pénteken dr. Vajda Éva helyettesítő orvos kivételesen délelőtt, 11 órakor rendel!

Használaton kívüli, de még nem lejárt szavatosságú gyógyszerét ne dobja ki! Adja le az orvosi rendelőben. Ingyen olyanoknak juttatjuk, akik még használni tudják.

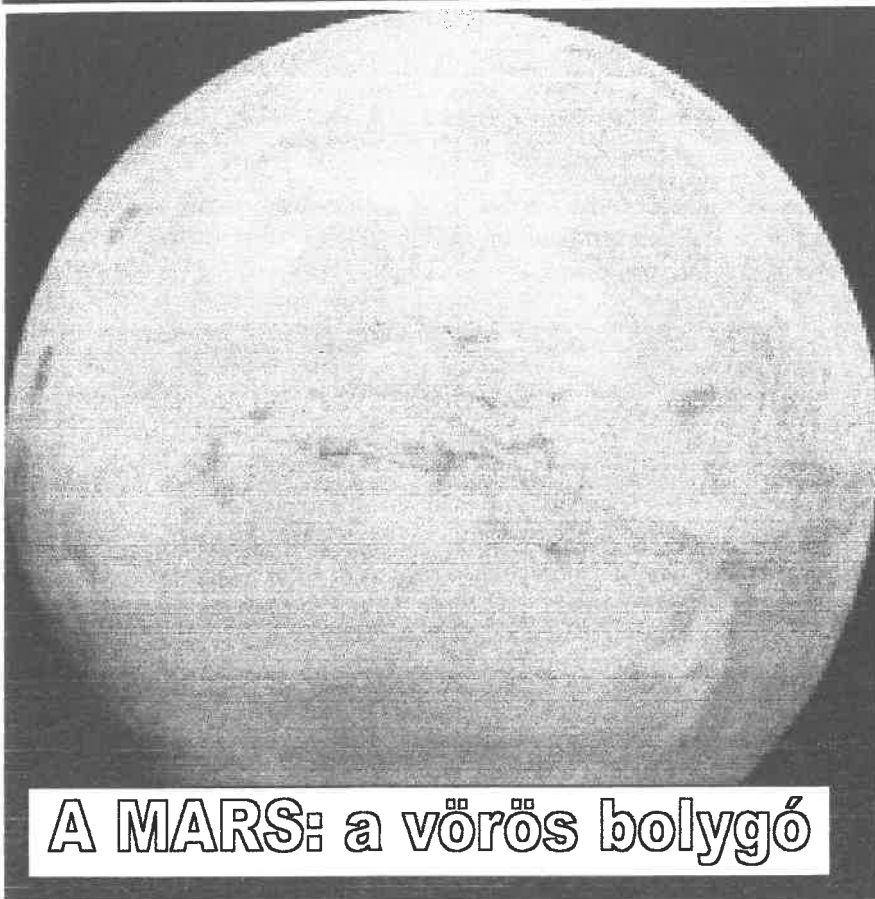
A fizioterápiás kezelések előjegyzéses rendszerben történnek. Kérjük a kezelteket, a megadott időpontra érkezzenek! Eltérő időpontban való érkezés esetén hosszabb várakozásra kell számítani!

(Háziorvosi szolgálat)

Leállhat az uránrekultiváció

A költségvetési tervben nincs fedezet a munka folytatására

Forráshiány miatt előfordulhat, hogy az idei évben nem lehet folytatni a mecseki uránbányászat rekultivációjának részeként a pellérdi zagytározók lefedését. A munkát végző cég vezetője szerint éppen a nagyobb veszélyt jelentő 1-es tó területén nem tudnak majd dolgozni. Információk szerint a költségvetés tervezetében mindösszesen 340 millió forint van a zagytérre, holott két éven keresztül legalább 1-1 milliárdra lenne szükség. Aggályosnak minősítik a szakemberek, hogy az eredetileg 18,5 milliárd forintos, kormányhatározatban megfogalmazott program már idén is sérült, amikor az ütemezettnél kevesebb pénz érkezett. A munkát végző Neolit Kft. 2002 nyarán kötött szerződését már többször módosították, ezek egyik eredménye, hogy a befejezési határidő folyamatosan csúszott. Dr. Czéh-Tóth Imre, a kft. ügyvezetője szerint 2004-re, konkrét kárelhárításra – a kiporzás megszüntetése, a zagytározó lefedése – egy fillér sincs. Papp Béla, a Mecsekérc Rt. vezérigazgatója elmondta, az állami költségvetés tervezetében 340 millió forintot „fedeztek fel” erre a célra. Úgy látja, ha ez az összeg marad, nem hogy 2004 december 31-ig, de talán 2006-ig sem tudják befejezni az eredetileg 2003. június 30-ra késznek szánt munkát. Czéh-Tóth Imre szerint az 1-es tó jelenti a nagyobb veszélyt, mert területét megbolygatták, ezért a száraz, csapadékmentes időben erős lehet a kiporzás. Am erre a több mint 80 hektáros területre már nincs pénz az idei állami költségvetésben. *Forrás: ÚDN*

A MARS: a vörös bolygó

A múlt év második felében közel került egymáshoz a Föld és a Mars. Ezt az eseményt kihasználva több kutatóúrhajót bocsátottak fel a kutatók, melyek több hónapos „utazás” után decemberben és januárban érték el szomszédos égitestünket. Az európai űreszköz sajnos meghibásodhatott, mindenesetre nem válaszol. Az amerikai Spirit űrszonda viszont kitűnő képeket sugároz a központba. Mit is tudunk a Marsról?

A Mars a Naptól távolodva a negyedik bolygó. (A Föld a harmadik).

Naptól mért közepes távolsága: 228 millió km. (A Föld kb. 150 millió km távolságra van a Naptól)

Átmérője: 6,794 km (A Föld átmérője közel 13 ezer km).

A Mars a Földnél mintegy másfélszer távolabb van a Naptól, így fele annyi hőt kap, mint a Föld. De ez az egyetlen bolygó, amelynek légköre vagy nappali hőmérséklete hasonlít a Földére.

A Mars átmérője éppen csak valamivel nagyobb a földi átmérő felénél, de tömege a Földének csak egy tizede, így a felszíni nehézségi gyorsulása a földinek kb. harmada. Egy marsi nap 40 perccel

hosszabb a földi napnál, azonban egy év (amíg megkerüli a Napot) a Marson csaknem két földi év. A Marson is vannak évszakai változások, hasonlóképpen, mint Földünkön. Minthogy azonban a marsi évek nagyjából kétszer olyan hosszúak, mint a földiek, az ottani évszakok is kétszer annyi ideig tartanak, mint a Földön. Az évszakok sokkal szélsőségesebbek.

Anyagi, kémiai összetételét tekintve a Mars Föld típusú bolygó. Felszíne legnagyobb részén narancsvörös színben tündököl, amit csupán itt-ott szakítanak meg a fehér hósapkák, illetve a sötétebb árnyalatú övezetek. A vörös területek valószínűleg homok- vagy kősivatagok. A Mars felszínén a következő fontosabb felszíni alakzatok figyelhetők meg:

- **A hósapkák**, amelyek a téli féltekén a sarkok környékén alakulnak ki. A jégsapkáknak van egy központi kb. 100 km átmérőjű része, amely vízből áll. Ezt a területet fagyott szén-dioxid (szárazjég) veszi körül, melynek mérete az évszakokkal nő és csökken. Ez a sarkok környékére lerakódott széndioxid-hó. A hósapkák már kisebb távcsövekkel a Földről is megfigyelhetők. Különösen érdekes a sarki hósapkák peremvidéke, ahol több száz krátert részben vagy teljesen fagyott, fehér anyag tölt ki. (Ezt a fehér anyagot valaha fagyott víznek, zúzmarának tartották, de ma inkább szárazjégnek vagy legalábbis jég és szárazjég keverékének vélik.)
- **Sárgászöld színű síkságok**, melyeket limonitpor borít. A Mars jellegzetes színe elsősorban a felszíni réteg oxidált vastartalmának (rozsdá) a következménye. A felszínt finom por borítja, amelyet a 325 km/h sebességet is elérő szelek gyakran felkapnak, hatalmas porviharokat keltve. A Mars felszíne a Viking 2 űrszonda felvételén: hatalmas kősivatag, a legnagyobb kövek 30 cm-esek.
- Az erősen szabdaltságot mutató sötét színű **felföldek**, melyeket régebben tengereknek neveztek.
- A bolygó felszíne **kráterekkel** sűrűn borított.

A 300 méternél nagyobb, nemegyszer néhány száz kilométer átmérőjű kráterek valószínűleg a bolygó testébe csapódó kisbolygók nyomán alakultak ki. A Mars déli féltekéje számos nagy méretű, kör alakú medencét foglal magába, melyek közül a 2000 km átmérőjű Hellasz a legnagyobb. A felszínen jelenleg nem található cseppfolyós víz, de számos bizonyíték arra utal, hogy a múltban volt valamennyi víz a bolygón. Találhatók ugyanis kiszáradt folyómedrekhez hasonló domborzati képződmények és olyan csepp alakú törmelék-lerakódások, amelyeket általában üledéket hordozó erős sodrású folyóvizek raknak le. Elképzelhető, hogy régen, még az aktív vulkánok idejében voltak hirtelen és rövid ideig tartó áradások. A vulkánok árasztotta vízgőz nagyobb esőzéseket eredményezhetett, s ezekből táplálkozhattak a felszíni vízfolyások. A Mars felszínének nagyjából a fele hajdani vulkánosság nyomait mutatja. A Marsnak főként széndioxidból (96%) álló, ritka légköre van, a fennmaradó rész többsége nitrogén és argon. A légkör nyomása nem éri el a földi légkör nyomásának a századrészét sem. Az időnként feltámadó heves porviharok során tömördek mennyiségű felszíni por kerül a bolygó gázburkába, s csak hónapok múltán ülepedik le. A legkisebb méretű részecskék azonban még akkor is a légkörben lebegve maradnak, és vörösre festik annak színét. A heves szeleket, amelyek a 300 km/h sebességre is képesek az egyenlítő és a sarkok közötti nagy hőmérséklet-különbség idézi elő. A Marsnak két kicsiny, a felszínhez közel keringő holdja van, amelyeket az 1877-ben fedeztek fel.

(Forrás: Internet)